

SELEKTYWNE INHIBITORY ZWROTNEGO WYCHWYTU SEROTONINY

• **WEŹ SIĘ W GARŚĆ.**

WĘDROWNY SHOW DOKTORA OPTYMISTY!

Pozbądź się natrętnych myśli
i przerwij łańcuch kompulsji!
Zwalcz depresję i niepokój!

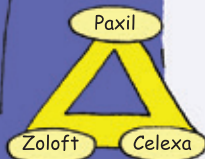
Obsesje
i kompulsje

Depresja

Choroba afektywna
dwubiegunowa

Mogą wystąpić:

- Ból głowy
- Nudności
- Apatia
- Zmęczenie
- Bezsenność
- Zaburzenia sprawności seksualnej
- Przyrost masy ciała

Nie przyjmuj z inhibitorami mono-
oksydazy aminowej. Nie odstawiaj nagle.

Najważniejsze informacje**Selektywne inhibitory zwrotnego wychwytu serotoniny (SSRI)****DZIAŁANIE**

SSRI hamują zwrotny wychwyt serotoniny na wybranych zakończeniach nerwów w ośrodkowym układzie nerwowym oraz nasilają aktywność serotoniny w synapsach. Zwiększona dostępność serotoniny w receptorach prowadzi do poprawy nastroju i łagodzi stany lękowe.

ZASTOSOWANIE

- Silna depresja.
- Zaburzenie obsesyjno-kompulsyjne.
- Paniczny lęk.

PRZECIWSKAZANIA I ŚRODKI OSTROŻNOŚCI

- Nadwrażliwość na selektywne inhibitory zwrotnego wychwytu serotoniny.
- Jednoczesne stosowanie inhibitorów monoooksydazy aminowej (MAOI).

OBJAWY UBOCZNE

- Nudności, bezsenność, przyrost masy ciała.
- Zaburzenia sprawności seksualnej: spadek libido, impotencja, opóźniony wytrysk, opóźnienie lub brak orgazmu.
- Hiponatremia, zespół odstawienia u noworodków, zwiększone ryzyko krwawienia z przewodu pokarmowego.
- Zespół serotoninowy: pobudzenie, splątanie, dezorientacja, halucynacje.

UWAGI DOTYCZĄCE PIELĘGNACJI PACJENTA

1. Leczenie depresji naraża pacjenta na zwiększone ryzyko samobójstwa, dlatego należy go obserwować pod kątem nagłych zmian nastroju.
2. Pacjent nie powinien nagle odstawiać leku. Zaleca się stopniowe zmniejszanie dawek.
3. Pacjentki powinny poinformować lekarza, czy spodziewają się dziecka. Nie zaleca się stosowania leków z tej grupy podczas ciąży i laktacji.
4. Mogą wystąpić zaburzenia krzepliwości krwi, jeżeli leki z tej grupy stosuje się łącznie ze środkami przeciwkrzepliwymi lub z niesteroidowymi lekami przeciwzapalnymi (NLPZ).
5. Należy pouczyć pacjenta i jego rodzinę o objawach ubocznych stosowania SSRI oraz zalecić niezwłoczne poinformowanie lekarza, jeżeli tego rodzaju objawy wystąpią.

Ważne elementy pielęgnacji

Następstwa groźne dla zdrowia lub życia

Najczęściej spotykane efekty uboczne

Informacje istotne dla pacjenta

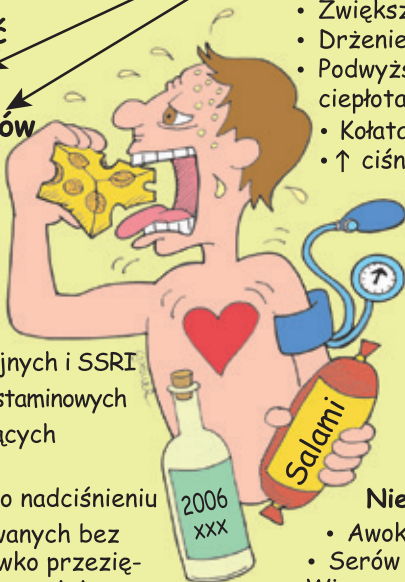
INHIBITORY MONOOKSYDAZY AMINOWEJ (MAOI)

Nardil Parnate Marplan

Nie stosować
Popularnych
Medykamentów

Nie stosować...

- Barbituranów
- Petydyny (Demerol)
- Trójpierścieniowych leków przeciwdepresyjnych i SSRI
- Leków przeciwhistaminowych
- Leków powodujących depresję OUN
- Leków przeciwko nadciśnieniu
- Leków sprzedawanych bez recepty: przeciwko przeziębieniom, astmie, zmniejszających obrzęk śluzówki nosa

- Zwiększona potliwość
- Drżenie
- Podwyższona ciepota ciała
- Kołatanie serca
- ↑ ciśnienia krwi

Nie spożywać...

- Awokado
- Serów
- Wina
- Suszonych wędlin
- Wędzonych ryb

Najważniejsze informacje**Inhibitory monoooksydazy aminowej (MAOI)****TYP LEKU**

Przeciwdepresyjny.

DZIAŁANIE

Działanie przeciwdepresyjne leków z tej grupy jest wynikiem blokowania monoooksydazy aminowej w zakończeniach nerwów. Zwiększają one dostępność oraz stężenie adrenaliny i serotoniny dla neuroprzekazników.

ZASTOSOWANIE

- MAOI stosuje się u pacjentów cierpiących na depresję, którzy nie odpowiadają na trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne i selektywne inhibitory zwrotnego wychwytu serotoniny (SSRI).

PRZECIWWSKAZANIA

- Upośledzenie czynności wątroby oraz/lub nerek.
- Choroby układu krążenia oraz/lub naczyniowe mózgu.

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI

- Przełom nadciśnieniowy może wywołać spożywanie pokarmów bogatych w tyraminę (marynowanych, konserwowanych, z dodatkiem kofeiny lub sfermentowanych potraw i napojów, a także leków zawierających diuretyki, środki przeciwhistaminowe, leki przeciwko nadciśnieniu i efedrynę).
- MAOI wchodzi w interakcje z wieloma grupami leków.

OBJAWY UBOCZNE

- Pobudzenie ośrodkowego układu nerwowego: stany lękowe, pobudzenie, hipomania, mania.
- Hipotensja ortostatyczna.
- Ból głowy, suchość w ustach, apatia.

UWAGI DOTYCZĄCE PIELĘGNACJI PACJENTA

- Pacjent powinien unikać leków dostępnych bez przepisu lekarza, zwłaszcza przeciwko przeziębieniom, łagodzących obrzęk błony śluzowej nosa oraz przeciwko astmie.
- Pacjent powinien informować wszystkich lekarzy o terapii lekami z omawianej grupy.
- Należy obserwować pacjenta pod kątem zmian nastroju oraz możliwych skłonności samobójczych.
- Należy stwierdzić, czy pacjent potrzebuje pomocy czy może zażywać lek samodzielnie.
- Należy pouczyć pacjenta, by unikał spożywania potraw z wysoką zawartością tyraminy, gdyż może to doprowadzić do przełomu nadciśnieniowego (wędliny poddawane procesowi fermentacji [wędzona kiełbasa, pepperoni, salami], suszone lub wędzone ryby, wszelkie gatunki serów, wino typu chianti, suplementy diety wzbogacane białkiem, sos sojowy), dojrzałe owoce awokado.
- Pacjent powinien także unikać spożywania czekolady oraz napojów z dodatkiem kofeiny.

TRÓJPIERŚCIENIOWE LEKI PRZECIWDEPRESYJNE

amitryptylina

doksepina

nortryptylina

imipramina

Art copyright © 2012, 2008 by Nursing Education Consultants.

Najważniejsze informacje**Trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne****DZIAŁANIE**

Blokują zwrotne wchłanianie noradrenaliny i serotoniny, co prowadzi do wzrostu dostępności tych neuroprzekaźników w receptorach postsynaptycznych.

ZASTOSOWANIE

- Leczenie depresji, także silnej, odstawienia alkoholu i narkotyków, terapia uzależnień.
- Choroba afektywna dwubiegunowa (zaburzenie maniakalno-depresyjne).
- Często stosuje się u pacjentów nieodpowiadających na inne leki przeciwdepresyjne.

PRZECIWSKAZANIA

- Faza powrotu do zdrowia w przebiegu ostrej choroby wieńcowej.
- Nie należy podawać w ciągu 14 dni od zakończenia terapii inhibitorami monoooksydazy aminowej (MAOI).

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI

- Stwierdzone w wywiadzie skłonności lub myśli samobójcze.
- Nadczynność tarczycy, choroby serca, nerek i wątroby.
- Problemy z zatrzymaniem moczu (łagodny przerost gruczołu krokowego), stwierdzone w wywiadzie napady padaczkowe.

OBJAWY UBOCZNE

- Sedacja, zwłaszcza podczas pierwszych kilku tygodni stosowania leku, hipotensja ortostatyczna.
- Działania przeciwcholinergiczne: suchość w ustach, ból głowy, zatrzymanie moczu, nieostre widzenie, tachykardia.
- Kardi toksyczność: obniża napięcie nerwu błędnego, spowalnia przewodzenie (dysrytmie).

UWAGI DOTYCZĄCE PIELĘGNACJI PACJENTA

1. Należy nauczyć pacjenta właściwego zachowania podczas epizodów hipotensji ortostatycznej. Powinno się zawiadomić lekarza prowadzącego o utrzymującym się niskim ciśnieniu krwi lub gwałtownie przyspieszonym tętnie.
2. Lek podaje się przed snem w celu minimalizacji problemów z sedacją.
3. Pacjent powinien zaprzestać palenia tytoniu i unikać spożywania alkoholu.
4. Terapia zwykle trwa przez minimum 6 miesięcy. Nie należy nagle przerywać leczenia, gdyż grozi to nawrotem objawów chorobowych.
5. Gdy pacjent cierpiący na depresję zaczyna czuć się lepiej, wzrasta także ryzyko samobójstwa. Dlatego należy uważnie obserwować pacjenta pod kątem zmian nastroju oraz nietypowych zmian zachowania.
6. Korzystne oddziaływanie leków z tej grupy można zaobserwować dopiero po upływie kilku tygodni.

HALOPERIDOL (HALDOL)

„Nie wahaj się, idź prosto”.

Chciałem ci tylko powiedzieć, że @*?X#!
Naprawdę wyglądasz dziś X@?#!

Zespół Tourette'a

Ostra psychoza
i schizofrenia

Silne pobudzenie

Uwaga:

należy wcześniej
podać leki przeciwpsychotyczne
przeciw dyskinezji
i przeciwwymiotne.

Codziennie należy oceniać
zachowanie, wygląd, stan
emocjonalny, sposób mówienia
i myślenia pacjenta.

Najważniejsze informacje**Haloperidol (Haldol)****DZIAŁANIE**

Lek przeciwpsychotyczny pierwszej generacji. Blokuje receptory dopaminowe w ośrodkowym układzie nerwowym i poza nim.

ZASTOSOWANIE

- Schizofrenia, ostra psychoza, zespół Tourette'a.
- Sedacja silnie pobudzonych pacjentów.

• ŚRODKI OSTROŻNOŚCI I PRZECIWWSKAZANIA

- Choroba Parkinsona (hamuje działanie leków przeciwko tej chorobie i nasila jej objawy).
- Depresja OUN, jaskra o wąskim kącie przesączania, poważne choroby serca i wątroby.

OBJAWY UBOCZNE

- Reakcje pozapiramidowe.
 - Późne dyskinezy poneuroleptyczne (tiki, wykrzywanie twarzy, mlaskanie).
 - Parkinsonizm (spowolnienie ruchów, hipomimia lub amimia, ślinienie się, drżenie, trudności z chodzeniem).
 - Ostra dystonia (skurcze języka, twarzy, szyi i mięśni pleców).
 - Akatyzja (kompulsyjne niespokojne ruchy, stany lękowe, pobudzenie).
- Złośliwy zespół neuroleptyczny (występuje rzadko, lecz jest poważny).
- Działanie przeciwcholinergiczne: senność, suchość w ustach, zaparcia, zatrzymanie moczu.
- Zmiany odstępu QT i ryzyko wystąpienia dysrytmii.

UWAGI DOTYCZĄCE PIELĘGNACJI PACJENTA

1. Należy uważnie obserwować pacjenta pod kątem ustępowania objawów chorobowych.
2. Trzeba zwracać uwagę na wszelkie mimowolne ruchy.
3. Powinno się pouczyć pacjenta o przebiegu terapii. Nieprzestrzeganie zaleceń lekarza oraz schematu leczenia to najczęściej spotykana przyczyna niepowodzenia terapii.

Ważne elementy pielęgnacji

Następstwa groźne dla zdrowia lub życia

Najczęściej spotykane efekty uboczne

Informacje istotne dla pacjenta

DONEPEZIL (ARICEPT)

Gdy trudno zachować kontakt z rzeczywistością

Ten lek nie powstrzymuje postępu choroby Alzheimera, lecz może poprawiać czynności poznawcze. Nie należy go mylić z Aciphexem i Ascriptinem.

Działa skuteczniej w wyższych dawkach, lecz powoduje więcej efektów ubocznych. Należy miareczkować... i rozpocząć od niskich dawek.

Najważniejsze informacje**Donepezil (Aricept)****TYP LEKU**

Inhibitor acetylocholinesterazy.

DZIAŁANIE

Hamuje rozkład acetylocholiny (ACh) przez cholinesterazę (AChE), co zwiększa dostępność ACh i usprawnia przekazywanie sygnałów przez ośrodkowe neurony cholinergiczne. Działa wybiórczo na neurony mózgowie.

ZASTOSOWANIE

- Spowalnia postępy choroby Alzheimerera, lecz nie zatrzymuje ich zupełnie ani nie wpływa na zasadniczy proces chorobowy.

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI

- U pacjentów cierpiących na przewlekłe problemy z drożnością dróg oddechowych może wystąpić zwężenie oskrzeli spowodowane podwyższonymi poziomami ACh.

OBJAWY UBOCZNE

- Objawy cholinergiczne.
 - Układ pokarmowy: nudności, wymioty, objawy dyspeptyczne, biegunka.
 - Zwężenie oskrzeli.
 - Bradykardia.
- Oznaki toksyczności: kryzys cholinergiczny (antidotum – atropina).

UWAGI DOTYCZĄCE PIELĘGNACJI PACJENTA

1. Przed rozpoczęciem terapii określa się wyjściowy stan czynności poznawczych pacjenta w celu oceny odpowiedzi na lek.
2. Należy zbadać pacjenta pod kątem niedrożności dróg moczowych oraz trudności z oddawaniem moczu (dotyczy zwłaszcza starszych mężczyzn).
3. Powinno się obserwować pacjenta pod kątem upośledzenia czynności układu oddechowego i bradykardii.
4. Pastyłki z lekiem przeznaczone są do stosowania podjęzykowego, dlatego nie należy ich rozgryzać ani połykać.
5. Trzeba pouczyć rodzinę pacjenta, że donepezil nie leczy choroby, lecz jedynie spowalnia jej postępy i łagodzi objawy.

Ważne elementy pielęgnacji

Następstwa groźne dla zdrowia lub życia

Najczęściej spotykane efekty uboczne

Informacje istotne dla pacjenta